

70-річчя**академіка НАН України І.М. НЕКЛЮДОВА**

10 лютого виповнилося сімдесят років видатному вченому в галузі фізики міцності та пластичності матеріалів, радіаційної фізики і фізики твердого тіла академіку НАН України Івану Матвійовичу Неклюдову.

І.М. Неклюдов народився в с. Сурково Шебекинського району Белгородської області, в сім'ї колгоспників.

Випускник фізико-математичного факультету Харківського державного педагогічного інституту (який він закінчив з відзнакою), після служби в армії вступає до аспірантури цього ж навчального закладу.

Від 1959 р. усе трудове життя І.М. Неклюдова пов'язане з Харківським фізико-технічним інститутом. Тут він пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до начальника відділу, а згодом — директора Інституту фізики твердого тіла, матеріалознавства і технологій ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут».

Нині Іван Матвійович — академік-секретар Відділення ядерної фізики і енергетики НАН України, а також в.о. генерального директора Національного наукового центру «ХФТІ».

Перші роки роботи І.М. Неклюдова у Фізико-технічному інституті були присвячені дослідженням фізичної природи програмного зміцнення кристалічних матеріалів і вивченню можливостей використання та-

кого способу зміцнення в різних галузях техніки. Результати цих досліджень покладені в основу кандидатської дисертації вченого, а згодом головні закономірності і механізми, відповідальні за підвищення структурного стану, поліпшення комплексу фізико-механічних властивостей програмно-зміцнених матеріалів, були описані у монографії «Фізика програмного упрочнення», (у співавторстві з І.А. Гиндіним).

Після захисту докторської дисертації в 1975 р. вченого призначають керівником відділу фізики радіаційних явищ і радіаційного матеріалознавства.

Колектив відділу в ці роки працював над одним із найважливіших наукових напрямів — дослідження радіаційної стійкості конструкційних матеріалів швидких реакторів.

Іван Матвійович спільно з академіком НАН України В.Ф. Зеленським і співробітниками керованого ним відділу внесли великий вклад у дослідження фізичних механізмів радіаційних явищ у матеріалах під час опромінювання, у створення науково-технічних основ експресного екологічно безпечного прогнозування поведінки сталей і сплавів в активних зонах ядерного і термо-ядерного реакторів з допомогою прискорювачів заряджених частинок та математичного моделювання. Результати досліджень І.М. Неклюдова відбиті у монографіях і численних оглядах.

Вчений — співавтор великої кількості науково-технічних розробок. Це і нові технології виплавки та обробки радіаційно стійких сталей типу ХНС, і створення шаруватих композиційних матеріалів різного призначення з допомогою гарячої вакуумної прокатки, і розробка спеціальних малолегованих сплавів на основі міді, призначених для використання за умов великих питомих теплових та радіаційних навантажень термоядерних енергетичних установок та прискорювальної техніки, й одержання сплавів з високим вмістом елементів, які поглинають нейтрони, для систем регулювання і захисту ядерних реакторів та спеціальних оболонок-контейнерів для транспортування і зберігання ядерних відходів тощо.

Пріоритетність наукових розробок талановитого вченого захищена 50-ма авторськими свідоцтвами і патентами. Його перу належать 16 монографій і понад 600 статей.

Велику увагу Іван Матвійович приділяє вихованню молоді зміни. Серед його учнів — п'ять докторів і 28 кандидатів наук.

І.М. Неклюдов ефективно працює і в науково-організаційній та педагогічній сфе-

рах. Тривалий час він був заступником голови галузевої координаційної науково-технічної ради з проблем фізики радіаційних пошкоджень, є членом чотирьох проблемних рад НАН України і Російської академії наук, редактором журналу «*Вопросы атомной науки и техники*». Нині вчений очолює секцію «Конструкції та обладнання атомної енергетики» Науково-технічної й експертної ради при Президії НАН України з питань ресурсу та безпеки експлуатації конструкцій, обладнання і машин.

І.М. Неклюдов є почесним академіком Академії інженерних наук Російської Федерації, Петровської академії наук та мистецтв, Академії наук прикладної електроніки. Він — Заслужений діяч науки і техніки України.

Плідна діяльність ученого відзначена державними нагородами: орденами «Дружби народів», «За заслуги» III ступеня, медалями.

Наукова громадськість щиро вітає Івана Матвійовича з ювілеєм, зичить йому здоров'я, нових злетів у науковому пошуку на благо нашої Вітчизни.

70-річчя члена-кореспондента НАН України М.Д. ГЛИНЧУК

13 лютого виповнилося сімдесят років видатному вченому-фізику члену-кореспонденту НАН України Майї Давидівні Глинчук.

Народилася М.Д. Глинчук у місті Києві, в родині службовців. У 1952 р. закінчила із золотою медаллю середню школу і вступила на фізичний факультет Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. Від 1958 р. і донині Майя Давидівна працює в

Інституті проблем матеріалознавства НАН України. Засновник цього інституту академік І.М. Францевич прийняв у свій відділ випускницю кафедри теоретичної фізики університету, бо розумів, що прогрес матеріалознавства базується на фундаментальних досягненнях фізики, математики та хімії. Зокрема Іван Микитович доручив М.Д. Глинчук з'ясувати фізичні причини спостережу-